

TÜRKÇE DENEME - 4 -

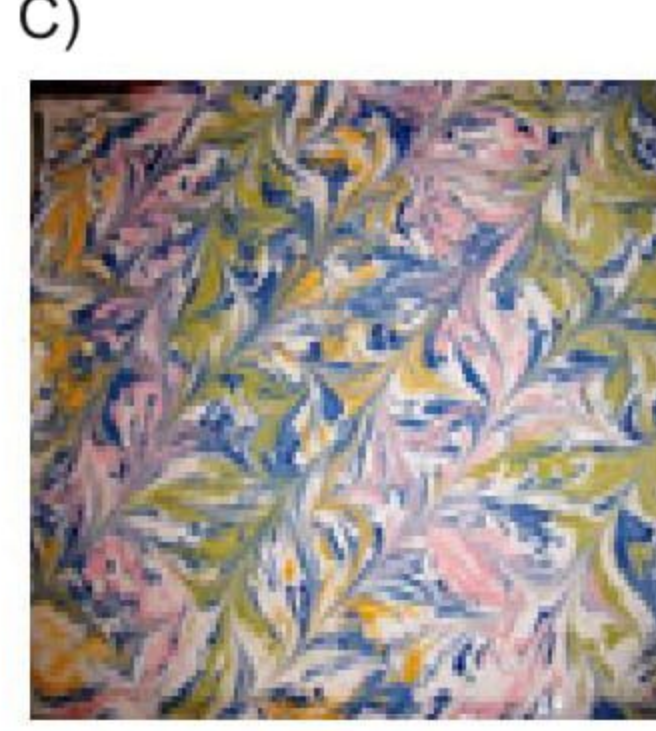
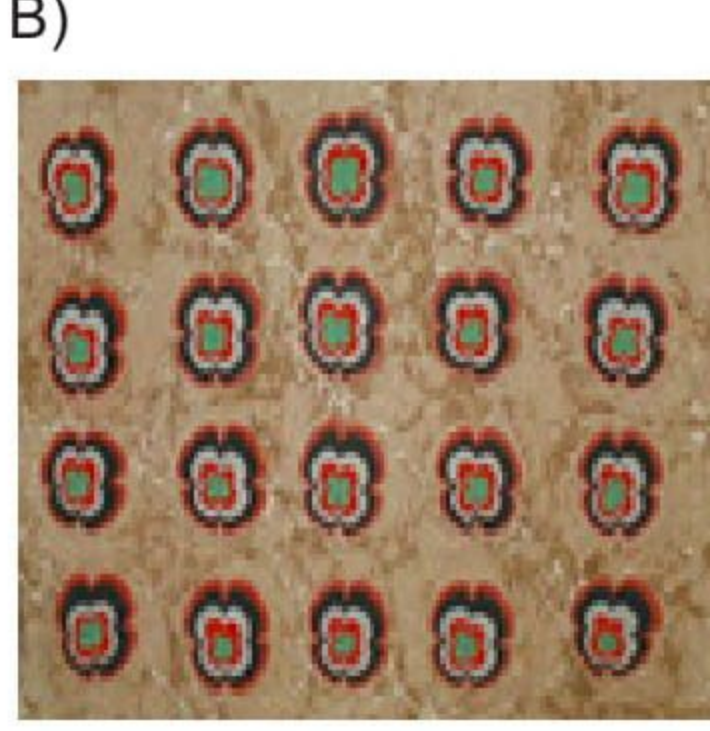
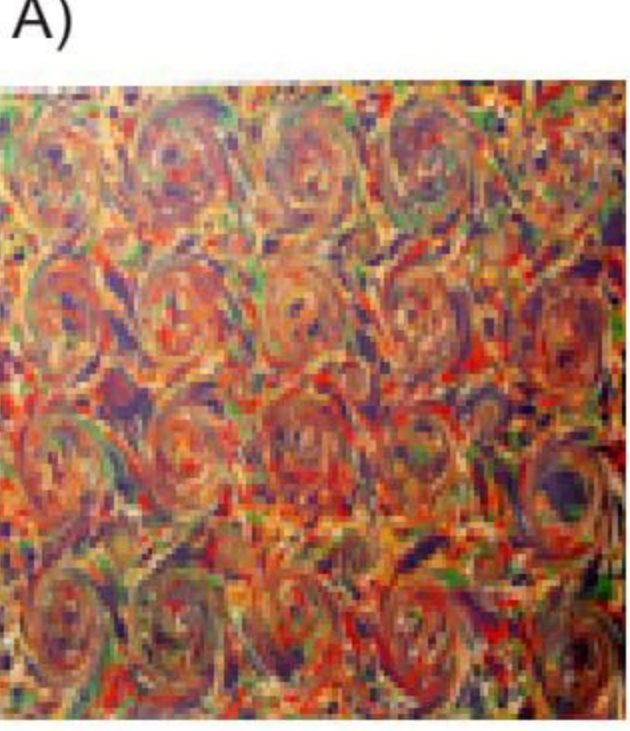
Ebru sanatı görsel açıdan şölen haline gelen çok renkli ve kıymetli bir sanattır. Suyun üzerinde renk verme çalışmalarıyla yapılan süsleme sanatı olan ebru, günümüzde artık pek uygulanmamaktadır. Geleneklerimizde çok kullanılan bu sanatın önceleri kursları, eğitimleri yoğun şekilde bulunurken şimdilerde sınırlıdır.

Osmanlı döneminde uygulanan ebru sanatı, önemli bir iş koludur. Birçok kişiye kazanç sağlamıştır. Doğu topraklarından Avrupa'ya yayılmasıyla ebruya Avrupa'da, Türk kağıdı ismi verilmiştir. Tüm dünya üzerinde ilgi çekmiş, uygulanmış ve sevilmiş bir sanattır. Günümüzde ise belirli birkaç isim dışında ciddi anlamda bu işle uğraşan kişilerin sayısı azdır.

Çeşitli kurslarda, ilgi az olmasına rağmen, ebru eğitimi verilir. Ebru sanatının icra edilebilmesi için gerekli çeşitli malzemeler mevcuttur. Bu malzemeleri önceleri hazırlamak ve bulmak zorken, şimdilerde resim malzemeleri satan birçok dükkanda rahatlıkla bulmanız mümkündür. Ebrunun birçok türü vardır. Bunlardan birisi de "Bülbül yuvası" adı verilen ebrudur. Bülbül yuvası ebru, ebru yapılacak sıvının içinde olduğu tekne adı verilen kabın yüzeyine serpilen boya'nın bir biz yardımı ile büyükten küçüğe doğru dairesel hareketler yaparak şekillendirilmesi neticesinde meydana gelir. Genellikle bu dairesel şekiller, uzun kenar boyunca 5 ve kısa kenar boyunca 4 tane olarak tasarlanır.

(İlk dört soruyu yukarıdaki parçaya göre cevaplandırın.)

1. Yukarıda özellikleri anlatılan Bülbül yuvası ebru'nun şekli aşağıdaki görsellerin hangisidir ?



2. Yukarıdaki parçada koyu yazılmış cümledeki virgölün kullanım amacı aşağıdaki cümlelerin hangisinde de vardır?

- A) Ülkemiz bor, krom, bakır ve demir bakımından zengindir.
- B) Türkiye, bu cennet vatan, atalarımızdan bize emanet.
- C) Ahmet, Türkiye'nin güzellikleri ile ilgili bir araştırma yapacak.
- D) Ülkemizin değerini bilmeli, bu değere layık bir ülke olmalıyız.

3. Yukarıdaki parçadan ebru sanatı ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi çıkarılamaz?

- A) Suyun üzerinde çeşitli şekiller oluşturulması ve bu şekillerin kağıda aktarılması şeklindedir.
- B) Osmanlı Devleti döneminde önemli iş kollarından biri olarak varlığını sürdürmüştür.
- C) Günümüzde de bu ebru sanatı ile geçimini sağlayanların sayısı oldukça fazladır.
- D) Ebru sanatı için gerekli malzemeleri resim sanatı ile ilgili malzemeler sanat işyerlerinde bulmak mümkündür.

4. Yukarıdaki parçadaki altı çizili cümlelerin yapıca özdeşi aşağıdaki cümlelerin hangisinde vardır?

- A) Uzun süre haber gelmesini bekledi, daha sonra hastaneye gitmeye karar verdi.
- B) Yıllardır üzerinde durduğu değerlerin önemini kaybetmesine çok üzülüyordu.
- C) Zaman çok çabuk ilerliyor ve biz zamanın nasıl geçtiğini anlamıyoruz.
- D) Hayatına dair yeni kararlar aldı ve bazı hatalarından önemli dersler çıkardı.

5. "Yeryüzünde İstanbul kadar uygun bir yere kurulmuş bir şehir yoktur" cümlesinin öge dizilişi hangi seçenekte doğru olarak gösterilmiştir?

- A) Özne - Yüklem
- B) Yer tamlayıcısı - Nesne - Yüklem
- C) Nesne- Yüklem
- D) Yer tamlayıcısı - Özne - Yüklem

6. "Bu İstanbul şehri ki, paha biçilmez ona
Tüm İran mülkü feda olsun tek bir taşına
Öyle tek bir incidir iki deniz arasında
Yeridir dünyanın güneşi ile tartılsa"

Yukarıdaki dizelerde kullanılan söz sanatları hangileridir?

- A) Benzetme - Abartma B) Kişileştirme - Abartma
C) Tezat - Konuşturma D) Kişileştirme - Benzetme

7. Şimdiki kuşak popüler müzik tutkunu. Oysaki popüler müzik adı üstünde gelip geçici olandır. Yarın unutulur gider ve insanın ne ruh dünyasına ne de düşünce dünyasına bir şeyler katar. Sanat müziği ya da halk müziği böyle değildir. Çünkü onlar milletin düşünce ve yaşayış dünyasının mahsulleridir. Herkes onlarda kendisinden bir parça bulur. Bu sebeple halk müziği ve sanat müziği popüler müzik ile kıyaslanamayacak kadar çok üstündür.

Kapının önünde küçük bir kız çocuğu oturuyordu. Eli yüzü kir pas içerisinde, kolları burnunu silmekten katılaşmıştı. Ufak tefek boyunun üzerindeki kıvrıkcık saçları aylarca yıkanmamış gibi birbirine karışmıştı. Üzerindeki kazak en son ne zaman yıkanmış tahminde bulunmak bile imkansızdı. Çocuğa bakınca görebildiğim tek renk gözlerindeki o derin mavilikti.

Yukarıdaki paragrafların anlatım biçimleri sırası ile hangi seçenekte doğru verilmiştir?

- A) Tartışmacı anlatım – öyküleyici anlatım
B) Tartışmacı anlatım – betimleyici anlatım
C) Açıklayıcı anlatım – öyküleyici anlatım
D) Açıklayıcı anlatım – betimleyici anlatım

8. "Bir anne baba çocuğuna Orhan Veli'den şiirler okuyabilir. "Gün olur alır başımı giderim". Dünyaya bakışta derinlik oluşur, yaşama sevinci oluşur. Okunan şiir çocuğun hayata bakışını değiştirir. Benim en çok etkilendiğim şiir, 10 yaşında, bir çocuk dergisinde, Necip Fazıl'ın "tabut" diye bir şiiriydi. Tavanarasında okumuştum. Öyle şiirlere de gerek var ergenliğe doğru."

Yukarıdaki parça aşağıdaki sorulardan hangisine cevap olarak verilmiş olabilir?

- A) En çok beğendiğiniz şiir hangisidir?
B) Şiirlerinizde hangi tür konuları seçiyorsunuz?
C) Çocuklara nasıl şiirler okunmalıdır?
D) Anne babalar çocuklarına şiir okuyor mu?

9. - Kalabalıktan, gürültüden ve sıcaktan bir an önce kaçmak istiyordu.
- İnsanlara saygılı davranıyor, elinden geldiği kadar herkese yardımcı olmaya çalışıyordu.
- Çocuk, sınırsız olan köpeği etrafındaki insanların bakışlarına aldırmadan kucağına aldı.

Yukarıda virgülün kullanımı ile ilgili bazı örnekler verilmiştir. Aşağıdaki cümlelerden hangisinde virgül yukarıdakilerden farklı bir görevde kullanılmıştır?

- A) Uzun süre işsiz kaldı, umudunu yitirmeden mücadele etmeye devam etti.
B) Eğitim, insanın davranışları üzerinde istenilen yönde değişiklik yapma sürecidir.
C) Sınava gelirken yanınızda yalnızca kalem, silgi ve kimliğinizin bulunması gerekiyor.
D) Konuşmacı, çocuğun yüzüne dikkatle bakmaya devam ediyordu.

10.



Yukarıdaki görsele göre aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir yazım yanlışı yapılmıştır?

- A) İnsanlara olduğu kadar diğer canlılarda saygı göstermelisin.
B) Bu dünyada herkes nasibi kadar yiyip içebilir.
C) Akşamki maçın yankıları uzun bir süre daha devam edeceğe benziyor.
D) Görüyorum ki söylediklerimiz çok fazla dikkate alınmıyor.

11. "Kır yaşamını, doğanın güzelliklerini anlatan şiirlere pastoral şiir adı verilmektedir."

Yukarıdaki açıklamaya göre aşağıdaki dörtlüklerden hangisi pastoral şiire örnek olabilir.

- A) Tam otların sarardığı zamanlar
Yere yüzükoyun uzanıyorum
Toprakta bir telâş, bir telâş
Karıncalar öteden beri dostum
- B) Şimdi saat, sensizliğin ertesi
Yıldız dolmuş gökyüzü ay aydın
Avutulmuş çocuklar çoktan sustu
Bir ben kaldım tenhasında gecenin
- C) Bu topraklar ecdâdımın ocağı
Evim köyüm hep bu yurdun bucağı
İşte vatan! İşte Tanrı kucağı!
Ata yurdun evlât bulmaz, giderim.
- D) Kulak ver sözüme, dinle vatandaş
Uyma lâklak edip gülüşenlere.
Seni meşgul eder, işinden eğler,
Karışır tembel perişanlara.

12.

1. Sıvı maddelerin içinde bulunduğu şeye sığmayacak kadar çoğalması
2. Akarsuların yatağından çıkarak çevreyi kaplaması
3. İnsan, nesne vb. çokça bulunması

Yukarıda "taşmak" kelimesinin bazı anlamları verilmiştir. "Taşmak" kelimesi aşağıdaki cümlelerin hangisinde bu anlamlardan herhangi birisi ile ilgili kullanılmamıştır.

- A) Gösteri o kadar güzeldi ki seyirciler salondan taşmıştı.
- B) Hayvanın ağzından taşan beyaz köpüklere biraz da kan karıştı.
- C) Kızılırmak taşınca çevredeki yerleşim yerleri için tehdit oluşturmaya başladı.
- D) Acaba bizim taşıp köpürmelerimizi pek çocukça mı bulmuştu?

13. "Azımsama bir şeyi miktar olarak yetersiz bulma anlamına gelirken küçümseme miktar olarak değil nitelik olarak beğenmeme anlamı taşır." **Buna göre aşağıdaki cümlelerden hangisi farklı bir anlam taşır?**

- A) Senin yaptığın yemek ancak bu kadar olur.
- B) Bu kadarlık para ile ne yapabiliriz ki?
- C) Şu üstünün başının haline bir bak!
- D) Yıllarca okusan da hiçbir şey olamazsın.

14. "Menekşe öğretmen tanınmış bir yazarın hayatının anlatılmasının biyografi, geçmişte yaşanan bir olayın anlatılmasının anı, aynı gün içerisinde yaşananların anlatılmasının günlük ve gezilip görülen bir yer ile ilgili bilgi verilmesinin gezi yazısı olduğunu öğrencilerine anlatmış ve aşağıdaki örnekleri vermiştir.

(1) Bugün yaşadığımız elim dolu bir hadisenin ardından ailemle ayrı evlerde yaşamamın ne kadar hazin bir şey olduğunu daha derinden anladım. Gözümünden sakındığım ve yemeyip içmeyi biriktirdiğim paralarla aldığım evime giren hırsızlar, sahip olduğum bütün mücevherleri alarak kayıplara karıştı.

(2) İzmir saat kulesine gitmeye karar verdik. Mersin'den kendi arabamız ile yola çıktık. Akşam üzeri 22'de yola çıktık sabah 8 gibi İzmir'deydik. İzmir'de gitmek istediğimiz belki de tek yer saat kulesi idi. Çünkü daha önce çoğu kez İzmir'e gelmiştik. Ama bir türlü saat kulesine gidememiştik. Tüm ihtişamı ile saat kulesi karşımızda duruyordu.

(3) İlkokul 4. sınıf öğrencisiydim. Babam o zamanlar İstanbul'a gider, dört beş ay kadar çalışır sonra bir süreliğine dönerdi. Bu dönüşlerden birinde bana sonsuz bir mutluluk yaşatmıştı. Gelen hediyelerden birisi de beyaz bir spor ayakkabıydı. O günkü mutluluğumu, belki de ömrüm boyunca hiç yaşamadım. Hatta öylesine abartmışım ki ilk gece spor ayakkabımı giyip öyle uyumuştum.

(4) Ünlü yazar Rıza Ali Sinanoğlu 1945 Malatya doğumludur. Babası Derviş Hikmet Sinanoğlu, annesi ise Nuriye Sinanoğlu'dur. 5 kardeşin ikincisidir. İlk ve orta ve lise öğrenimini Malatya'da tamamlamıştır. Hukuk Fakültesi bölümünden mezun olmuş, daha sonraki yıllarda Edebiyat bölümünü de okumuştur.

Buna göre bu örnekler sırası ile hangi türlere aittir?

- A) Anı - Gezi yazısı - Biyografi - Günlük
- B) Günlük - Biyografi - Gezi yazısı - Anı
- C) Günlük - Gezi yazısı - Anı - Biyografi
- D) Anı - Gezi yazısı - Günlük - Biyografi

15. Atasözleri ve deyimler zaman zaman birbirleri ile karıştırılabilmektedir. Bu yüzden atasözlerinde öğüt verme amacı olduğunu unutmamak gerekir. **Buna göre aşağıdaki kalıplaşmış sözlerden hangisi diğerlerinden farklıdır?**

- A) El el için ağlamaz, başına kara bağlamaz.
- B) Tilkinin dönüp dolaşacağı yer kürkçü dükkanıdır.
- C) Yatan aslandan gezen tilki yeğdir.
- D) Deveye sormuşlar: Neden boynun eğri? "Nerem doğru ki" demiş

16.

1. Daha sonra gözenekli bir kalıbı, hamurun içine daldırılıp yukarıya kaldırıldığında, su gözeneklerden süzülerek aşağıya akıyor, kalıbın yüzeyinde lifli bir tabaka kalıyordu.

2. T'sai Lun adlı bir Çinli ağaç kabukları, bez parçaları ve diğer lifli malzemeleri özlü ve yumuşak bir hamur haline gelinceye kadar dövüp, elde ettiği hamuru geniş bir tekne içinde suyla karıştırarak ilk mekanik odun hamurunu elde etti.

3. Üzerinden el yapımı silindirlerle geçilerek kullanıma hazır hale geliyordu.

4. Bu tabaka bambudan yapılmış çerçevelerde gerilerek kurutuluyordu.

A) 4-1-2-3

B) 2-1-4-3

C) 1-4-3-2

D) 2-3-4-1

17. Aşağıdaki cümlelerden hangisi yay ayraç ile belirtilen anlam özelliğine sahip değildir?

A) Bugünkü sınavda başarısız olduğumu farz edelim hedeflerin değişecek mi? (Olasılık)

B) Başkalarının her şeyi benden daha iyi bildiğini düşündüğüm için başarısız oluyorum. (Öz eleştiri)

C) Şarkışla Belediyespor bu sezonun en dikkat çekici takımı olacak. (Ön yargı)

D) Türkçe sorularını çözerken önce soru kökünü okursan zaman kaybetmezsin (Öneri)

18. Kapının kolu tutup açmaya çalışırken adeta metal kolun eline yapıştığını hissetti. Ahşap malzemeden yaptığı kulübenin kapısı büyük bir gıcırtyla kapanırken odadaki az sayıdaki eşyalarından olan masanın üzerindeki bardaktan buharın fişkırdığını seyretti bir an.

Yukarıdaki parçada aşağıdaki duyularla ilgili ayrıntılardan hangisi bulunmamaktadır?

A) İşitme

B) Koklama

C) Dokunma

D) Görme

Cumali, Orhan ve Yusuf üniversitede aynı evde kalmaktadır. Üç arkadaş üç günlük bir yemek, bulaşık ve temizlik planı yapacaklardır. Planlama ile ilgili belirledikleri kurallar şunlardır:

- Herkes temizlik, bulaşık ve yemek yapma işine katılacaktır.

- Her işi bir kişi yapacak ve bir kişi aynı gün yalnız bir iş yapacaktır.

Planlama ile ilgili bilinenler ise şunlardır:

- Yusuf ilk gün temizlik yapmış, üçüncü gün bulaşık yıkamıştır.

- Orhan ikinci gün bulaşık yıkamıştır.

- Cumali üçüncü gün yemek yapmıştır.

19. ve 20. soruları yukarıdaki bilgilere göre cevaplayın.

19. Yukarıdaki bilgilere göre aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

A) Orhan üçüncü gün temizlik yapmıştır.

B) Orhan ilk gün yemek yapmıştır.

C) Yusuf ikinci gün yemek yapmıştır.

D) Cumali bulaşığın ertesi günü yemek yapmıştır.

20. Yukarıda verilen bilgilere göre aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

A) Orhan yemek yaptığı günün ertesi gün temizlik yapmıştır.

B) Yusuf yemek yaptığı günün öncesinde temizlik yapmıştır.

C) Cumali yemek yaptığı günün öncesinde temizlik yapmıştır.

D) Yusuf'un bulaşık yıkadığı gün temizliği Orhan yapmıştır.